
Mark- och miljööverdomstolen

MÖD 2011:46

Målnummer:	M2554-11	Avdelning:	6
Avgörandedatum:	2011-12-12		
Rubrik:	Enskilds rätt att överklaga länsstyrelsens beslut att inte begära återkallelse av tillstånd för miljöfarlig verksamhet ----- En länsstyrelse beslutade att inte vidta åtgärder med anledning av en enskild persons begäran om återkallelse av tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Då den enskilde överklagade länsstyrelsens beslut, avvisades överklagandet av miljödomstolen. Mark- och miljööverdomstolen fann att om en enskild är berörd och beslutet har gått vederbörande emot, har han eller hon rätt att överklaga ett beslut av en myndighet att inte ansöka om återkallelse eller omprövning enligt 24 kap. miljöbalken. Avvisningsbeslutet undanröjdes därför och målet återförvisades till mark- och miljödomstolen för förnyad behandling.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 24 kap. 3 §, 4 §, 5 §, 6 § och 7 § miljöbalken (1998:808)• 22 § förvaltningslagen (1986:223)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• MÖD 2004:31• MÖD 2000:49• MÖD 2000:43• Mark- och miljööverdomstolens beslut den 27 oktober 2011 i mål nr M 5159-11		

REFERAT**ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE**

Umeå tingsrätts, miljödomstolen, slutliga beslut 2011-03-01 i mål nr M 492-11, se bilaga A

KLAGANDE

U.Z.

MOTPART

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 Umeå

SAKEN

Enskilds rätt att överklaga länsstyrelsens beslut att inte begära återkallelse av tillstånd för miljöfarlig verksamhet

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer miljödomstolens beslut och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för förnyad behandling.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN M.M.

U.Z. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen med undanröjande av miljödomstolens beslut ska återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för prövning av hans begäran om återkallelse av Ragn-Sells Fagerliden AB:s tillstånd enligt miljöbalken för verksamhet vid fastigheten Robertfors Edfastmark 7:242.

Länsstyrelsen har bestritt ändring.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Miljödomstolen har med hänvisning till rättsfallet MÖD 2000:49 avvisat

U.Z:s överklagande. I rättsfallet anger Miljööverdomstolen att enskild inte har rätt att överklaga ett beslut av en myndighet att inte ansöka om omprövning enligt 24 kap. miljöbalken och hänvisar till ett uttalande i doktrinen (Bjällås och Rahmn, Miljöskyddslagen, 2 uppl., 1996, s. 221).

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att frågan om överklagbarhet av beslut av detta slag inte uttryckligen har författningsreglerats. Inte heller ger förarbetena till miljöbalken någon vägledning i denna fråga (prop. 1997/98:45).

En allmän förvaltningsrättslig princip är emellertid att enskild har rätt till domstolsprövning av förvaltningsmyndighets beslut om den enskilde är berörd och om beslutet har gått honom eller henne emot. I avsaknad av uttrycklig särreglering gäller principen i här aktuell situation. En sådan tillämpning korresponderar även med de rättigheter som enskilda har tillförsäkrats genom Sveriges internationella åtaganden. Det sagda innebär att om en enskild är berörd och beslutet har gått denne emot, har han eller hon rätt att överklaga ett beslut av en myndighet att inte ansöka om återkallelse eller omprövning enligt 24 kap. miljöbalken.

Mark- och miljööverdomstolen har också enligt praxis givit enskilda rätt att i andra sammanhang överklaga beslut av myndigheter att inte vidta tillsynsåtgärder efter klagomål (se t.ex. MÖD 2004:31 och Mark- och miljööverdomstolens beslut den 27 oktober 2011 i mål nr M 5159-11, samt jämför MÖD 2000:43).

Mark- och miljödomstolen finner således att beslutet i princip är överklagbart för en enskild som är berörd, och att miljödomstolen inte borde ha avvisat U.Z:s överklagande på angiven grund.

Det återstår att bedöma om U.Z. i det nu aktuella fallet är berörd på ett sådant sätt att han har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut, alltså om han är sakägare. Denna fråga avgörs lämpligen av mark- och miljödomstolen som första överprövande instans. Avvisningsbeslutet ska därför undanröjas och målet ska återförvisas till mark- och miljödomstolen för förnyad behandling.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättspresidenten Fredrik Wersäll, hovrättsrådet Henrik Löv, tekniska rådet Anna-Lena Rosengardten och tf. hovrättsassessorn Carl Wetter, referent. Enhälligt.

BILAGA A**UMEÅ TINGSRÄTT, MILJÖDOMSTOLEN, SLUTLIGA BESLUT**

KLAGANDE
U.Z.

MOTPART
Länsstyrelsen i Västerbottens län, 901 86 Umeå

ÖVERKLAGAT BESLUT
Beslut av Länsstyrelsen i Västerbottens län den 26 januari 2011 i ärende nr 553-231-2011, se bilaga 1

SAKEN
Begäran från U.Z. att initiera återkallelse av RagnSells Fagerliden AB tillstånd enligt miljöbalken, Robertsfors Edfastmark 7:242

DOMSLUT

Miljödomstolen avvisar överklagandet.

YRKANDE M.M.

U.Z. har yrkat att miljödomstolen ska besluta att länsstyrelsen ska begära återkallelse av det tillstånd Ragn-Sells Fagerliden AB har för verksamheten vid Fagerliden i Robertsfors.

Till stöd för sin talan har U.Z. anfört bl.a. följande. Det finns fog för påståendet att villkoren inte efterlevs. Det faktum att länsstyrelsen genomfört åtta tillsynsbesök under 2006 - 2010 är ytterligare en indikation på att verksamheten bedrivs på ett sätt som i stor utsträckning påkallat insatser från tillsynsmyndigheten. Utöver besöken har även samråd förekommit. Länsstyrelsen skriver att "det inte förekommit sådana olägenheter av väsentlig betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts eller villkorsavvikelser av mer än ringa betydelse." Antingen menar länsstyrelsen att dammhaverier inte är olägenhet av väsentlig betydelse eller att dessa kunde förutses när verksamheten tilläts. Oavsett vilket kan dammhaverierna knappast ses som något annat än olägenhet av väsentlig betydelse. Det handlar ju om en av de vitala delarna i det system som behandlar det förorenade vatten som lämnar anläggningen.

DOMSKÄL

Enligt 24 kap. 7 § första stycket miljöbalken får en ansökan om prövning av återkallelse av tillstånd och förbud mot fortsatt verksamhet enligt 3 § samma kapitel samt omprövning av tillstånd enligt 5 §, göras hos miljödomstol av Naturvårdsverket, Kammarkollegiet och behörig länsstyrelse. Ska fråga prövas av någon annan myndighet än domstol eller kommun, får den tas upp utan särskild framställning. Någon rätt enligt miljöbalken för enskilda sakägare att påkalla angivna åtgärder finns således inte. Dessa är istället hänvisade till att fästa behöriga myndigheters uppmärksamhet på fall som bör föranleda sådan prövning. Ett beslut av myndigheten att i en sådan situation inte vidta åtgärder med anledning av den enskildes framställning får inte överklagas (jfr Miljööverdomstolens dom den 21 november 2000 i mål nr M 6544-00).

U.Z. har till miljödomstolen överklagat länsstyrelsens beslut att inte vidta åtgärder med anledning av hans framställning. Då detta beslut inte varit överklagbart ska överklagandet avvisas.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 2 (DV 430)

Överklagande senast den 22 mars 2011.

Nils-Gunnar Elisson

Lena Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Nils-Gunnar Elisson och miljørådet Lena Nilsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Linda Lundmark.

Sökord: Klagorätt; Talerätt; Århuskonventionen; Europakonventionen

Litteratur:
